

ผู้ฝึกหัด

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “ถามการปฏิบัติขั้นต้นค่ะ”

กราบเท้าหลวงพ่อ

โยมได้รับคำตอบจากหลวงพ่อบในหลายกัณฑ์เทศน์เมื่อเร็วๆ นี้ จากนั้นมาจึงตั้งใจภาวนา พุทโธในชีวิตประจำวัน โดยกำหนดไว้ที่กลางอก มีความรู้สึกสบายดี เหมือนจะเย็นสบาย เบาใจ ซ่าๆ เย็นๆ ดืออยู่ค่ะ บางครั้งก็มีนิมิต มีแสงสียิบยิบลอยมา โยมก็พยายามไม่ใส่ใจ กลับไปเน้นที่พุทโธต่อค่ะ

โยมขอกราบเท้าเป็นลูกศิษย์คนหนึ่งค่ะ โยมจะตั้งใจ ปฏิบัติภาวนาให้ได้มีความก้าวหน้าในทุกวัน โยมจะขอขยี้ดหลวงพ่อ เป็นครูบาอาจารย์ผู้พาพ้นทุกข์ค่ะ ไม่หาพระองค์อื่นอีกแล้ว (เสียศรัทธากำลังใจมาเยอะแล้วค่ะ ไม่ไหวแล้วค่ะ) โยมได้อ่านและฟังเทศน์หลวงพ่อหลวงพ่อดังใจตอบมากๆ และคำตอบเป็นที่กระจ่างมีเหตุผล มีเหตุและผลและส่วนขยายให้เข้าใจ แม้เราเป็นบุคคลที่ ๓ เราก็ตอบใจได้ดีมากค่ะ

(ที่หอสมุดแห่งชาติมีหนังสือจากมูลนิธิดหลวงพ่อบหลายเล่ม นะคะ ๑๑ - ๑๕ มิถุนายนนี้ โยมจะไปอยู่ในสวน มีทำทาง จงกรมไว้เดิน ร่มเย็นตลอดทั้งวันค่ะ) ทางเดินกว้างเมตรครึ่ง ยาว ๑๙ เมตร เดินได้ ๓๒ ก้าว ตั้งใจว่าจะภาวนาพุทโธให้ได้ ต่อเนื่องเต็มที่สุด ตั้งใจว่าจะอยู่ที่สวน ทั้งกลางวันและกลางคืน ไม่มีไฟฟ้าใช้ค่ะ ทดสอบใจตัวเองดูค่ะ (ขอยกเว้นตอนนอนและตอนฝนตก ขอเข้าบ้านนะคะ)

โยมขอกราบถามว่า ในขั้นนี้โยมควรระครองพุทโธไว้ให้ได้แล้วต้องนั่งนานๆ ด้วยไหมคะ หรือหากหลวงพ่อบอ่านแล้วมี จูติใดจะชี้แนะะ โปรดชี้แนะด้วยเจ้าค่ะ

ตอบ : นี่พูดถึงว่าคำถามเนาะ คำถามนี้ไ้คำนี้มันสะท้อนใจนะ “เสียศรัทธา เสียกำลังใจมาเยอะแล้วละ ไม่ไหวแล้วละ” เราฟังโยมมาพูดอย่างนี้เยอะมาก ว่าเสียศรัทธามาก มันก็ย้อนกลับนะ เราย้อนกลับ สิ่งที่ยอมรับนะ เราย้อนกลับถึงตัวเราเอง

ตัวเราเองตอนบวชครั้งแรก บวชครั้งแรก ตอนบวช ตอนศรัทธา เพราะศรัทธาตอนนั้นมันเป็นวัยรุ่น พอวัยรุ่นขึ้นมาแล้วมันก็คิดแบบวัยรุ่นนะ แล้วแบบว่าวัยรุ่นพลังงานเหลือใช้ อารมณ์รุนแรงมาก ก็คิดว่าผู้ที่บวชเป็นพระต้องชาวสะอาด พระต้องสะอาดบริสุทธิ์ เชื้อเขาไปหมดเลย แล้วไฟแรงมาก ใครแนะนำอย่างไรเอาทุกอย่าง สุดท้ายแล้วไม่ได้เรื่อง ล้มลุกคลุกคลาน ก็อย่างที่ว่านั่นแหละ

พอไปเจอหลวงปู่จวน “**อวิชชาอย่างหยาบของท่านสงบตัวลง อวิชชาอย่างกลางในหัวใจท่านอีก lần เหลือ อวิชชาอย่างละเอียดในหัวใจอีกเต็มหัวใจเลย**” เออ! มันต้องพูดอย่างนี้ไง แต่บางคนเข้าไป “มันดีอย่างนั้น มันดีอย่างนี้ ต้องทำอย่างนั้น ต้องทำอย่างนี้” แต่ไม่พูดถึงอวิชชาอย่างหยาบสงบตัวลง ความฟุ้งซ่าน ความคับแค้นขังใจของเรา ถ้าเรามีสติปัญญา เราฝึกหัดปฏิบัติแล้วมันสงบตัวลงมันก็อวิชชาอย่างหยาบๆ ก็คือความขัดข้องหมองใจเรามันแค่สงบตัวลง

แต่พูดด้วยความเข้าใจของเราเอง ด้วยการอ่านหนังสือของครูบาอาจารย์หลายๆ องค์เห็นไหม “อวิชชาดับเป็นพระอรหันต์ ฆ่าอวิชชาตายแล้วแจ้งเป็นพระอรหันต์” มันก็ฝังใจ ฝังใจว่าถ้ามันดับหมด อวิชชามันไม่มี อวิชชามันดับ แต่ทำไมไม่เป็นพระอรหันต์วะ มันก็อยากได้อะไรดี มันก็ลุ่มะเลเทเมาไป พอไปเจอของจริงเข้า ไปเจอหลวงปู่จวน ผัวะ! เพราะตอนนั้นพรรษา ๑ พรรษา ๒ มันเต็มที่แล้วเพราะว่าเน่สัชชิกไม่นอนเลย ไม่นอน ไม่อะไรทั้งสิ้น ปฏิบัติแบบว่าเอาตายเข้าแลกทั้งนั้นนะ โอ้! แล้วพอไปถามใคร ไปไหนมาสามวาสองศอก

พอไปเจอของจริง พอท่านเทศน์จบบนชั้น & “**อวิชชาอย่างหยาบๆ ของท่านสงบตัวลง อวิชชาอย่างกลางๆ ในหัวใจ ท่านอีกมหาศาลเลย อวิชชาอย่างละเอียดในหัวใจท่านทั้งดวงเลย**” มันก็เข้าใจได้ว่าที่เราละเราวางมา ที่บอกว่าอวิชชาดับแล้วจะเป็นพระอรหันต์ พระอรหันต์ขึ้นมา อวิชชาหยาบๆ ของมึง แค่สงบตัวลง คนที่เป็นพูดคำเดียว ตั้งแต่นั้นปั๊บ เออ! ไม่บ้าบอ คอแตกอีกแล้ว ไม่เชื่อใครอีกแล้ว ไม่ไปไหนอีกแล้ว แล้วก็พยายามเอาจริงเอาจริงขึ้นมา

พอเอาจริงเอาจังขึ้นมา เห็นไหม พอท่านเครื่องบินตก มันรู้เลยว่าเราจะไปคุยกับใครได้อีกละ ไปคุยกับใครก็สามวาสองศอก อย่างที่เขียนมาเนี่ยเสียศรัทธา เสียกำลังใจมาเยอะมาก ไม่ไหวแล้ว ไม่ไหวแล้ว เราเองก็ไม่ไหวเหมือนกัน ไม่ไหวแล้ว พอเครื่องบินตกเราไม่ฟังใครแล้ว **“หลวงตาองค์เดียว หลวงตา องค์เดียวเลย”** ไม่ฟังใครทั้งสิ้น แล้วอย่างที่ว่าเวลาท่านขึ้นไปหาหลวงปู่มัน เกียจด้วยความสะดวก เพราะมันปฏิบัติไปมันเจออุปสรรค ปฏิบัติไปมันจะเจอทุกอย่าง

เราเจอเอง ของเราอมอยู่ในปาก แล้วคนมีบอกว่าในปาก เราไม่ใช่ๆ ก็ของอมอยู่ในปาก จิตมันสัมผัส จิตมันรับรู้ อย่างที่ว่า มันเห็นแสงสีระยิบระยับ เราเห็น เรารู้ เหมือนอมอาหารอยู่ในปาก แต่อาหารมันถูกผิวยังไม่รู้จะ แต่อมอยู่ในปาก ก็อยากจะอวดว่าในปากก็มีอาหาร ก็อยากจะโชว์ เกียจด้วยความเคารพ โดยธรรมชาติมันต้องมีการโต้แย้งเป็นเรื่องธรรมดา

ถ้ามีเรื่องโต้แย้งเป็นธรรมดาแล้วถ้าครูบาอาจารย์ท่านเป็นธรรมนะ โอ้โฮ! อย่างเช่นเวลาหลวงปู่ท่านแห่ หลวงตาอย่างนี้ เวลาหลวงตาท่านแห่พระเจ้า เราเห็นประจำ เวลาอยู่ที่บ้านตาดนะ ท่านเห็นพระองค์หนึ่งนะ “โอ้ย! ท่านนี้สำเร็จบ่อยเหลือเกิน ท่านนี้ไม่สำเร็จอีกหรือ” เวลาท่านลงมาเทศน์ เทศน์ที่ศาลา ท่านแห่พระองค์นั้นไง “ท่านไม่สำเร็จอีกหรือ สำเร็จอีกไหม ท่านสำเร็จบ่อยมาก สำเร็จบ่อยมาก” ท่านจะแห่เรื่อย คำว่า “แห่เรื่อย” หมายความว่าพระขึ้นไปถามปัญหาท่าน แล้วท่านเอ็นดู ถ้าครูบาอาจารย์ท่านแห่เล่นนี่นะ ท่านเอ็นดูเหมือนเรา เราเห็นเด็กๆ มันไร้เดียงสา แล้วเด็ก ที่มันพูดอะไร มันทำกิริยาให้เราเห็น มันน่ารักนะ

นี่ก็เหมือนกัน พระที่บวชใหม่ๆ ถ้าประพฤติปฏิบัติขึ้นไปมันจะมีอุปสรรค เวลาเมื่ออุปสรรคขึ้นมา เราไปเจออะไรเข้า มันก็เหมือนเด็กไร้เดียงสา มันก็เล่นของมัน มันก็พยายามของมัน นั่นแหละ เด็กไร้เดียงสามันพยายามทำงานของมันอวดพ่อ อวดแม่มันนะ แต่มันทำไม่ได้หรอก แต่มันพยายามของมัน อู๊ย! ขวนขวาย ขยันหมั่นเพียร ก็เด็กมันทำอะไรได้ แต่มันก็ยังขวนขวายของมัน เห็นไหม เวลาครูบาอาจารย์ท่านตอบปัญหามันจะมีความรู้ลึกอย่างนี้

ฉะนั้น เวลาหลวงปู่ท่านก็เอ็นดูหลวงตานะ ท่านก็แห่เล่น เวลาหลวงตาท่านพูดว่า **“หลวงปู่ท่านจะทีเล่นทีจริง แต่เราจริงตลอด”** แล้วหลวงตาท่านก็มาดูแลลูกศิษย์ท่าน

เราอยู่กับท่าน เราเห็น เวลานั้นอยู่ด้วยกัน นั่งอยู่ด้วยกันหมายความว่าเวลาท่านเทศน์ตอน กลางคืน นั่งอยู่ด้วยกัน ท่านแห่พระนะ “ท่านไม่สำเร็จแล้วหรือ สำเร็จบ่อยมากเลย” คง รำคาญ เดี่ยวๆ ก็ไปสำเร็จ เดี่ยวๆ ก็ไปสำเร็จ ท่านถามต่อหน้า เทศน์ท่ามกลางสงฆ์ ท่านแห่ เล่นไ้ ท่านไม่สำเร็จอีกแล้วหรือ สำเร็จอีกไหม วันหนึ่งสำเร็จ ๓ วัน ๔ วัน เดี่ยวๆ ก็ไปรายงาน ผลว่าสำเร็จ เดี่ยวๆ ก็ไปรายงานผลว่าสำเร็จ

ไอ้กรณีอย่างนี้ ไอ้พวกเราเด็กทารกมันก็ไร้เดียงสา ครูบา-อาจารย์ที่ท่านเป็นธรรมนะ ก็ ไร้เดียงสา มันจะเป็นธรรมได้อย่างไร แต่คนที่ไร้เดียงสาเขายังชวนชวาย พยายามทำความเพียร วิริยะ มีการกระทำ ผู้ใหญ่เขาเห็นแล้วมันน่าเอ็นดูนะ แต่เป็นความจริงขึ้นมา มันเป็นความจริง ขึ้นมาไม่ได้หรอก แต่ท่านเอ็นดู ท่านก็พยายามคุยด้วยไ้

นี่พูดถึงว่าถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่เป็นจริง เวลาถ้าเราผิดพลาด ท่านสั่งสอนเรา ท่าน เอ็นดูนะ แต่! แต่ของของเรา เกี่ยงด้วยความเคารพ เราก็มีของเราอย่างนั้นนะ ถ้าเรามี อย่างนั้น บ๊ี้ ถ้าเราเป็นสุภาพบุรุษ เหมือนว่ามีอำนาจวาสนา เวลาเราเกี่ยงด้วยความเคารพ แล้ว เวลาท่านพูดด้วยเหตุด้วยผล เห็นใหม่ หลวงตาท่านจะบอกเลยนะ **“หวัแตกทุกทีเลย สู้ท่าน ไม่ได้หรอก”** เวลาเอาจริงเอาจังกันสู้ท่านไม่ได้หรอก สู้เหตุ และผล ก็เลสมันสู้ธรรมได้อย่างไร ก็เลสมันสู้ธรรมไปไม่ได้หรอก เวลาถ้าอธิบายด้วยเหตุด้วยผลก็เลสแพ้วราบคาบ

แต่การแพ้วราบคาบ เวลาครูบาอาจารย์ท่านจะอธิบาย ท่านจะให้เราแพ้วราบคาบแบบว่า ถอยร่นจนไม่เป็นขบวนหรือ ท่านให้แพ้วราบคาบแต่ท่านก็ให้กำลังใจนะ เออ! ให้ขยันให้หมั่น เพียร ให้สู้นะ ให้มีการกระทำ ก็เลสมันจะเอาอะไรไปสู้ธรรมะ เป็นไปไม่ได้หรอก เพียงแต่เวลา ท่านแก้ไข ท่านให้กำลังใจ ท่าน ให้กำลังใจ ท่านยุ เวลาหลวงตาท่านบอก หลวงปู่มัน “เออ! มหาภาวนาดีอย่างนั้น ดิอย่างนั้นนะ ท่านบอกเลย เหมือนยุหมาเลย ไอ้หมาก็คึกใหญ่เลย” นี่ ท่านพูดของท่าน เวลาครูบาอาจารย์ท่านยุ ท่านให้กำลังใจ ท่านพยายามส่งเสริม ท่านพยายาม กระตุ้น ไอ้เราก็หมา อู้ฮู! เहांใหญ่ อู้ฮู! เก่งใหญ่เลยนะ ก็หมา แต่ก็พยายามสร้างสม พยายาม กระทำของเรา

นี่พูดถึงว่าคำนี้มันสะเทือนใจไ้ **“เสียศรัทธา เสียกำลังใจมาเยอะมาก”** เราก็ เหมือนกัน เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติถ้าเราไม่มีหลักมีเกณฑ์ของเรา เราไม่รู้ในตัวเราเองไม่ได้ เรา

รู้ตัวเองไม่ได้ พอเราไปเจอข้างนอกเราถึงเข้าใจใจ เวลาเขามาพูดถึง “พระองค์นี้ก็ดี พระองค์นี้ก็ดี โอ้โฮ! ญาติโยมเขาศรัทธามีความเชื่อมากเลย” มันเป็นปรัชญา นิยายธรรมะ ถ้าเป็นนิยายธรรมะพวกเราร่านิยายธรรมะชอบ ผู้ชนะสิบทิศอ่านแล้วแหม! ซาบซึ้ง นิยายธรรมะคือเราเข้าใจเนื้อธรรมนั้นได้

แต่ถ้าเป็นธรรมของครูบาอาจารย์เรานะ ดูสิ เวลาหนังสือธรรมะของหลวงตา เทศน์ของหลวงปู่มัน เวลาคนศึกษาแล้วไม่เข้าใจ ไม่เข้าใจ เวลาเข้าใจ เข้าใจได้ยากมาก เพราะมันเหนือโลกใจ มันไม่ใช่ปรัชญา มันเป็นความจริง แล้วเราตีความไม่ออก เราตีความอันนั้นไม่ได้ แล้วเราทำความเข้าใจอย่างนั้นไม่ได้ แต่ถ้าเราปฏิบัติมีพื้นฐาน พอปฏิบัติมี พื้นฐานขึ้นมา เห็นไหม เวลาอยู่กับครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์จะบอกเลย เออ! พวกนี้ฟังธรรมะเป็นแล้ว

คำว่า “ฟังธรรมะเป็น” นี่ก็เรื่องหนึ่งเลยนะ หลวงตาท่านบอกว่าท่านเป็นมหานะ คือท่านศึกษาบาลีมา แล้วเวลาท่านบอกท่านอยู่ในกรุงเทพฯ ท่านเป็นเลขาของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เข้าใจหมดละ ไปฟังเทศน์หลวงปู่มันครั้งแรกไม่เข้าใจ แต่ด้วยวาสนาของท่านนะ ท่านบอกว่าเราผิดเอง เราผิดเอง นี่เทศน์พระป่า เทศน์จากความจริง เป็นแบบนี้ จิตใจของเรามันต้องปั่นป่วนได้ฟัง แล้วมันยังปั่นป่วนได้ไม่ได้ มันก็ไม่เข้าใจ เห็นไหม

ท่านบอกว่าสาธุ เดชะนะ เป็นบุญของท่าน คือไม่ติเตียนว่า โอ้โฮ! เทศน์ป่าเถื่อน เทศน์ไม่ได้ความ แล้วไม่เอาอีกเลยใจ มีคนเยอะมากเข้าไปหาหลวงปู่มัน แล้วฟังไม่เข้าใจ แล้วดูถูกดูแคลนหนีไปเลย พอหนีไปเลย แล้วสุดท้ายไม่เป็นความจริงใจ แต่ท่านบอกว่า “สาธุ เป็นเดชะโทษตัวเองว่าเห็นไหมเทศน์เจ้าฟ้าเจ้าคุณมาก็เยอะ เข้าใจทั้งนั้นเลย คราวนี้มาฟังเทศน์หลวงปู่มันไม่เข้าใจ ถ้าไม่เข้าใจ เห็นไหม เราพยายามฝึกฝนของเรา” พอท่านภาวนาเริ่มมีพื้นฐานนะ โอ้โฮ! บอกเหมือนทารกได้กินนมแม่ ถ้าวันไหนได้ดื่มนมแม่วันนั้นมีความสุข วันไหน ได้ฟังเทศน์ โอ้โฮ! มันฝังใจ นี่ฟังธรรมะเป็น

เหมือนกัน หนังสือโดยทั่วๆ ไป หนังสือโดยทั่วไป อู้ฮู! สดุดียอด สดุดียอด สดุดียอด นิยายธรรมะ อิงประวัติศาสตร์ พออิงประวัติศาสตร์ เราอ่านไปแล้วเราก็เข้าใจ เรื่องโลกๆ นี่ปรัชญา แต่ถ้าเป็นธรรมจริงๆ ฟังธรรมะเป็นๆ ใจ ถ้าเริ่มฟังธรรมะเป็นมันต้องมีพื้นฐาน พอมีพื้นฐานฟัง

แสงมีสีมีอะไรเห็นหรือก พอจิตมันเริ่มดีขึ้นมานี้ละ มันก็เริ่มจะมาหลอกแล้ว เพื่อนเยอะ เพื่อนเยอะมันก็ชวนจะไปเล่นการพนันทั้งนั้น มันไม่ชวน ชวนให้ทำดีหรือก

นี่ก็เหมือนกัน จะเห็นอะไร ปักไว้เลย ไม่เอา เพื่อนก็คือเพื่อน แต่ตอนนี้กำลังจะสร้างตัวให้ดีกว่าก่อน ไม่เอา นิमितไม่เอา อะไรไม่เอา ไม่เอาทั้งสิ้น ปักหมุดไว้เลยว่าไม่เอา ถ้ามันเป็นจริงมันเป็นจริงของมันเอง นี่พูดถึงว่าเอาจริงๆ อย่างนี้

เวลาภาวนา เราภาวนาอย่างนี้เหมือนกัน เพราะด้วยवासนานะ เราบวชแล้ว ตอนกำลังปฏิบัติ เราจะค้นคว้าประวัติครูบาอาจารย์มาก แล้วไปอ่านหนังสือประวัติหลวงปู่เทสก์วัดสมาธิอยู่ ๑๗ ปี อดีตโนประวัติของหลวงปู่เทสก์วัดสมาธิอยู่ ๑๗ ปี ของหลวงปู่หลุยวัดสมาธิอยู่ ๑๑ ปี สององค์นี้ องค์หนึ่ง ๑๑ ปี องค์หนึ่ง ๑๗ ปี แล้วเราเพ็งบวช ยังไม่ได้ สักปีเลย แล้วเขาติดตั้ง ๑๗ ปี เราต้องเสียเวลาถึง ๑๗ ปีหรือ ถึงตั้งแต่บัดนั้นมากลัวมาก กลัวเรื่องการติด แต่ก็ติด คนกิเลสหนามันต้องติด แต่มันก็ยังมีความพื้นฐานว่ากลัวนะ เป็นคนที่กลัวเรื่องการเสียเวลา เรื่องการไปติดกิเลส ติดนิमित ติดอะไร ปฏิเสธมาตลอด ภาวนาปฏิเสธ ปฏิเสธ ปฏิเสธ ปฏิเสธก่อนภาวนา เวลาภาวนาเกิดนิमितปฏิเสธ อยู่กับพุทโธไปเรื่อย ๆ

แล้วพอมันไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ อันนั้นไม่ใช่นิमित เพราะ เพราะมันสะเทือนหัวใจ แล้วจับต้องได้ “อ้อ! จิตว่าเป็นนามธรรม นามธรรม ทำไมมันจับต้องได้เป็นรูปธรรมขนาดนี้ละ ถ้ามันจับต้องรูปธรรมได้ขนาดนี้ แสดงว่าจิตมันมีอยู่จริง ถ้าจิตมันมีอยู่จริง จิตเห็นอาการของจิต พอจิตมีอยู่จริง รักษาจนจิตมันมั่นคง จิตเห็นอาการของจิต คือจิตเห็นความคิด พอจิตเห็นความคิด นี่ไง สติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง ถ้าเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิตตามความเป็นจริง มันจะเห็นอีกอย่างหนึ่ง มันไม่เห็นแบบนิยายธรรมะ”

ไอ้ที่อ่านแล้วเข้าใจนิยายธรรมะ พออ่านนิยายธรรมะมา ก็สร้างการปฏิบัติแบบนิยาย มีโครงการ “โอ้ย! เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง พิจารณาเป็นขั้น เป็นตอนขึ้นไป จบสิ้นเป็นพระอรหันต์เลย” หันลงกิเลส กิเลส มันบอกอู้อู! ภูมีความสามารถมาก ภูสามารถหลอกไอนักปฏิบัติหน้าโง่อยู่ในอำนาจของภูได้ ภูหลอกให้มันเดินไปจนครบรอบเลย แล้วกลับมาอยู่ที่เก่า เพราะมาอยู่ในอำนาจของภูไง

กิเลสมันบอกเลยว่า โอ้โฮ! ภูสามารถหลอกไอนักปฏิบัติหน้าโง่ให้อยู่ในอำนาจของภูได้อีกรอบหนึ่ง มันโดนหลอกอย่างนี้ แล้วมันรู้กันอยู่กับใคร รู้กันอยู่กับคนที่ปฏิบัติกับกิเลสไป คนอื่นไม่รับรู้ด้วยใจ แล้วมันก็เที่ยวไปพูดว่า “อู๋ย! สำเร็จแล้ว สำเร็จ แล้วไง” มันก็สำเร็จอยู่ในได้อำนาจของกิเลสไป โอ้กิเลสมันบอก ไอนักปฏิบัติหน้าโง่ อยู่ใ้อำนาจของภูไป เวลาปฏิบัติไปมัน เป็นแบบนั้น

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าให้พุทโธไว้ชัดๆ แล้วสิ่งที่ต่อไป คำว่า “ต่อไปเขาจะปฏิบัติในสวนต่างๆ” ให้ตั้งใจ เขาเรียกสัจย์ ตั้งสัจย์ ตั้งสัจจะ พอตั้งสัจจะแล้วเราปฏิบัติตามนั้น แล้วให้ได้ตามนั้น แล้วอย่างที่ว่าเขาถามว่า “จะให้ปฏิบัติที่พุทโธต้องนั่งนานขึ้น หรือไม่ จะต้องอะไรหรือไม่” อันนี้ อยู่ที่เรา การปฏิบัติมันมี บางวันก็ดี บางวันก็ไม่ดี และอยู่ที่เราตั้งใจได้มากได้น้อยแค่ไหนนะ นี่พูดถึงการตั้งใจ เราให้กำลังใจ จบ แต่ก็ป็นคำถามอีก

ถาม : เรื่อง “ถามการปฏิบัติเริ่มต้น ขอเพิ่มคำถามค่ะ”

ขอเพิ่มคำถาม ช่วงนี้โยมมีนิมิตเกิดขึ้นบ่อยๆ เป็นแสงก็อนสว่างผ่านไปมา โยมจะพยายามนึกพุทโธ แต่แสงสียังอยู่ โยมกลัวว่าจะติดนิมิตค่ะ จึงเลิกทำสมาธิเป็นครั้งนั้นๆ ไปกราบเรียนถามหลวงพ่อวิธีแก้ไข หลายวันมานี้โยมตื่นมาเองตอนตี ๓ แล้วจะนอนฟังเทศน์ของหลวงตา และพุทโธที่ใจไปจนเข้าค่ะ ระหว่างวันก็จะระลึกพุทโธก็จะซาเย็นในอก

กราบขอกำลังใจ และคำแนะนำค่ะว่าจะเพิ่มเติมอะไร ลดอะไรบ้างค่ะ

ตอบ : นึกพุทโธ แล้วตั้งใจพุทโธไปเรื่อยๆ ใจติดนิมิต ติดนิมิต นี่ก็พูดเมื่อไหร่ก็ติดนิมิต ติดนิมิต พยายามอยู่กับพุทโธไว้ วิธี แก้นิมิตหนึ่ง ตั้งสติไว้ อยู่กับพุทโธชัดๆ ถ้าจิตอยู่กับพุทโธ จะเห็นนิมิตไม่ได้ เพราะมันอยู่ที่พุทโธชัดๆ

แต่เราพุทโธๆ พุทโธไปเรื่อยๆ พอจิตมันมีกำลังปั้บมันก็จะเห็นนิมิต คำว่า “เห็นนิมิต” จิตส่งออก จิตไปเห็น ถ้าจิตไปเห็น แสดงว่าพุทโธเรา เราปล่อยวางพุทโธมาแล้ว มันถึงไปเห็นนิมิตได้ ขณะที่เราเห็นนิมิตแสดงว่าคำบริกรรมพุทโธเราไม่มีแล้ว แล้วถ้าเราได้สติปั้บ เราจะนึกพุทโธชัดๆ พอนึกพุทโธชัดๆ มันจะดึงความเห็นนิมิตกลับมาที่พุทโธนั้น นิมิตนั้นจะหายไปทันที จิตนี้

เวลามันรับรู้ มันรู้ได้สิ่งเดียว เห็นไหม เวลาถ้ามันเห็นนิมิตแสดงว่าเราเผลอแล้ว ขณะที่เราเห็นนิมิต เราเผลอแล้ว จิตมัน ส่งออกไปเห็นนิมิตแล้ว นั่นนะตอนนั้นพุทโธไม่มีแน่นอน

แล้วถ้าเราจะแก้ไขนะ เราก็บอกขณะนี้เราเผลอแล้ว เราเผลอแล้ว เราตั้งสติขึ้น แล้วกำหนดพุทโธขึ้นชัดๆ ถ้ากำหนด พุทโธชัดๆ มันจะดึงกลับมาที่พุทโธทันที แล้วนิมิตนั้นจะหายไป แล้วถ้าเกิดจิตสงบแล้วเห็นนิมิต ถ้าเห็นนิมิต ถ้ามันแบบจะดึงกลับพุทโธแล้ว เราดึงกลับมาพุทโธแล้วมันก็หายไป แต่บางทีมันก็จะเห็นนิมิตอีก

แล้วถ้าจิตของเรามีกำลังพอ จิตของเรามีกำลังพอ คือว่าถ้าจิตมีกำลังพอเห็นนิมิตแล้ว ถ้ามันจะเห็นซ้ำมันก็เห็นนิมิตอีก ถ้าจิตไม่มีกำลังพอ เวลาเห็นนิมิตปั๊บ เวลาดึงกลับมาพุทโธ แล้วนิมิตจะหายไป ให้นึกอย่างไรก็ตามไม่มี เพราะกำลังของจิตมันไม่มี ถ้ากำลังของจิตมันพอ มันเห็นนิมิตแล้ว ดึงกลับมา นิมิตแล้ว ถ้ามันส่งกลับไปเห็นนิมิตอีก เราสงสัยว่า “นั่นคือสิ่งใด” ให้ถามว่า “นิมิตนั้นคืออะไร ภาพนั้นคืออะไร” ถ้าด้วยปัญญาขึ้นมา ได้พิจารณาแล้ว นิมิตจะหายไปทันที

นิมิตคือนิมิตไฉน แต่ถ้ามันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม นั้นเห็นโดยสติปัญญา นั่นอีกเรื่องหนึ่ง การแก้นิมิตไฉน ถามเลย ถามเลย การว่าถามเลยมันต้องมีสติมีปัญญาคือว่ามันมีกำลังพอไฉน เหมือนผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เราจะเจรจากับใคร เราต้องมีสติปัญญา เราจะเจรจากับเขาเรื่องอะไร แต่ถ้ามันเป็นเด็กน้อย แม่ให้ถามว่าอย่างนี้ อย่างนี้ไม่ต้องไปเจรจากับมัน เพราะกำลังมันไม่พอ ถ้าแม่ให้ถามว่า โอ้โฮ! ฉะนั้น เราไม่มีปัญญาอะไรเลยหรือ แม่ให้ถามว่า ก็เป็นเด็กน้อยเกินไปไฉน

แต่พอถ้าเราถามว่า “เอ็งมาทำไม ธุระอะไร เอ็งเข้าบ้านมาทำไม” เราเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะ เป็นผู้ที่ได้รับผิดชอบ เราจะ ถามได้ ถ้าเราถามได้แสดงว่าจิตของเรามั่นคง จิตเรามีกำลัง จิตมีกำลังมันจะมีสติมีปัญญาใคร่ครวญ หรือทำสิ่งใดก็ได้ ถ้าจิตไม่มีกำลัง มันนึกได้นิยายธรรมะไป ฟังธรรมะมาเยอะ ฟัง วิธีการมาเยอะ คิดได้หมดละ แต่ทำไม่ได้ คิดได้ก็มันเป็นวิชาการ มันเป็นคนอื่นทำไว้ไฉน

แล้วเราบอก เราคิดว่าเราทำอย่างนั้น พอคิดว่าทำอย่างนั้น จิตมันไวมาก เห็นไหม ดูฝันสิ ฝันปั๊ปปๆ ใสนี้พอคิดอีกแล้ว มันรอบหนึ่งแล้ว คิดว่าอย่างนั้น มันก็คิดเลยว่าเราทำแล้ว แล้วก็

จะบอกว่า “เฮอ! ก็ทำแล้ว แก้ไม่ได้ แก้ไม่หาย” มันไม่ได้ทำ มันเป็นความคิด มันเป็นความคิด ถ้าจิตมันไม่ตั้งมั่นนะ ถ้าจิต ตั้งมั่น นี่พูดถึงแก่นิมิต

ฉะนั้น บอกว่า “พุทโธธรรมชาตินั้นจะเห็นนิมิต” มันโดยข้อเท็จจริง จิตนิสัยของคน จิต ใดอย่างใด ถ้ามันมีอำนาจวาสนาอย่างนั้นมันต้องเห็นอย่างนั้น แล้วมันต้องแก้ไขไปตามนั้น ถ้าจิต บางคนหลายๆ คนมากที่เวลาภาวนาแล้ว จิตสงบแล้ว ไม่เคยรู้ไม่เคยเห็นอะไรเลย นั่นแสดงว่า เขาก็ไม่เคยเห็นอะไรเลย ไม่เห็นอะไรเลย มันทำให้ใจสงบก็พอ เราทำได้อย่างนั้น ตั้งมั่นอย่าง นั้น

นี่พูดถึงแก่นิมิต แล้วถ้าจิตสงบแล้ว ถ้าเห็นกายนะ เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็น ธรรม อันนั้นเราจับไว้ ถ้ามันไม่ได้เรากลับมาพุทโธให้มันเข้มแข็ง พอเข้มแข็งขึ้นไปแล้วมัน เหมือนนิมิต คือว่าถ้าจิตเข้มแข็งแล้วนะ มันเห็นกายแล้วพิจารณากาย ได้อีก ถ้าจิตไม่เข้มแข็ง เห็นกายมันเป็นโชค เป็นอำนาจวาสนา มันผ่านมา แต่จับไม่ได้ พอจิตกลับไปรู้ไปเห็น หาไม่เจอ จับไม่ได้ คนที่จับไม่ได้เพราะอะไร เพราะกำลัง เพราะพุทโธอ่อนแอ เพราะสมาธิอ่อนแอ

การประพาสปฏิบัติ สิ่งที่เป็นพื้นฐานคือสัมมาสมาธิ ถ้าขาดสัมมาสมาธิ การ ประพาสปฏิบัติจะเหลวไหล การประพาสปฏิบัติพอเหลวไหลไปแล้ว ก็เลสมันก็ ครอบงำ ครอบงำว่า “เราภาวนาแล้ว เรารู้แล้ว เราได้ผ่านขั้นตอนแล้ว เรากำลังพัฒนา ขึ้นมาเป็นขั้นนั้นแล้ว” นักปฏิบัติหน้าโง่ ก็เลสมันหลอกทั้งนั้น นะ ถ้าเป็นความจริงเป็น บัจฉิตตัง สันติภูริโก ตรวจสอบแล้วตรวจสอบอีกนะ ชัวร์ ตรวจสอบชัวร์ ยถาภูตัง ญาณทัสสนัง ผู้ที่เผลอ ผู้ที่ปฏิบัติดี

นี่พูดถึงการแก่นิมิต “กลัวว่าติดนิมิตคะ แต่เสียตายจึงเลิกทำสมาธิเป็นครั้งๆ ไป เพราะกลัวติดนิมิต” เราไม่ต้องไปกลัวมัน นิมิตอย่างที่เราเห็นมันเป็นจิตนิสัยของเรา เราก็ต้อง แก้ไข ตามจิตนิสัยของเราให้มันดีขึ้น ดีขึ้นไง นิมิตมา บอกไม่เอา ไม่ดี แล้วพุทโธไปเรื่อยๆ ถ้า มันเห็นอีกนะ

เราตั้งใจตั้งแต่ไม่ปฏิบัติ เราแก้มาอย่างนี้นะ อย่างที่ว่า เริ่มต้นมาจากอ่านอัตตโนประวัติ ติดสมาธิ ๑๗ ปี กับหลวงปู่ หลุยติดสมาธิ ๑๑ ปี ตอนบวชพรรษาแรกเลย อ่านเจอแล้วกลัวมาก กลัวว่าตัวเองจะเสียเวลา ฉะนั้น พอกลัวมากปั๊บ ด้วยปฏิภาณของตน ตั้งใจไว้เลยว่า “นิมิตไม่ เอา พอนั่งสมาธิไป ถ้าไม่มีก็ไม่มีไป ถ้ามีก็บอกไม่เอา ไม่เอาก่อนที่จะเห็น แล้วขณะ

เห็นก็ไม่เอา แล้วที่มันผ่านแล้วก็ไม่เอา เอาแต่ศีล สมาธิ ปัญญา อย่างอื่นอะไรก็ไม่เอา”

สุดท้ายแล้วพอปฏิบัติไปสูงๆ พอไปรู้ไปเห็นนะเห็นหมด ไปรู้ไปเห็นโดยสติสัมปชัญญะ รู้เห็นชัดๆ เห็นทั้งนั้น ไม่อย่างนั้น จะยืนยันได้หรือว่ากามภพ รูปภพ อรูปภพ วัฏฏะ ผลของวัฏฏะ การเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ยืนยันอยู่ทุกวัน ยืนยันทุกวัน แต่มันเห็นตามความเป็นจริง เห็นโดยความมั่นคง ถ้าเห็นโดยความมั่นคง เห็นแล้วมันสลดสังเวช ธรรมสังเวช นี่ไง จิตที่ เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันภพชาติใด สัตว์ชาติใด มันเป็นอย่างไร มันทุกข์มันยากขนาดไหน ชัดๆ แต่เป็น ปัจจัยตั้ง รู้เฉพาะตน

นี่ไง แล้วฟังเขาเสียดี่ใจ “ไอ้พุทโธจะติดนิมิต ติดนิมิต” ก็ไอ้พวกปฏิบัติหน้าโง่โง่ มันก็ติดใจ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ ภูไม่เห็นติดเลย นิมิตเป็นเครื่องใช้ไม่สอย ของที่เขาเอามาเป็นประโยชน์ในการประพฤติปฏิบัติ เป็นการสื่อ เป็นการค้นคว้าหาข้อเท็จจริง มันจะเสียหายไปตรงไหนถ้าคนใช้เป็น ไอ้ปฏิบัติหน้าโง่ ต่างหากมันถึงเสียหาย ถ้านักปฏิบัติดีไม่มีเสียหาย นั่นแหละ คือเครื่องมือ นั่นแหละคือวิธีการที่จะเข้าไปสู่วัฏฏะ การรู้การเห็น ถ้าเป็นจริงนะ มันเป็นจริงมันมี แต่! แต่ต้องเป็นครูบาอาจารย์ ของเราที่เป็นจริง ส่วนใหญ่แล้วมีแต่ก๊อบปี้ มีแต่มาทำเทียม เลียนแบบ แล้วก็เอาไปหาชื่อเสียง ไอ้พวกนักปฏิบัติหน้าโง่ จบ

ถาม : เรื่อง “ควรดูจิตหรือไม่”

กราบนมัสการหลวงพ่อด้วยความเคารพ

โยมภาวนามาเป็นเวลาหลายปีแต่ไม่จริงจัง เพิ่งมาตั้งใจ มากๆ เมื่อครั้งที่ผ่านมา และเคยไปภาวนาที่วัดป่าเขาแดงใหญ่ ซึ่งหลวงพ่อก็ให้โยมเอาจิตแนบพุทโธ ซึ่งการภาวนาของโยมตอนนี้ เน้นเอาสติอยู่กับพุทโธ เมื่อจิตออกนอกคิดปรุงก็จะดึงกลับมา บางครั้งก็กระซาก บางครั้งก็เอาพุทโธกดทับไม่ให้จิตคิดปรุงแต่ง บางวันก็ปวดขมับที่ศีรษะเพราะมีการเกร็ง ระบายน้ำดีไวขึ้น บางครั้งสามารถรับรู้ถึงความกระเพื่อมของจิต และออกดูเมื่อจิตส่งออกนอก เมื่อสติดูการส่งออกของจิต โยมรู้สึกสติตั้งมั่นขึ้น คำถามที่อยากจะถามหลวงพ่อก็คือ

๑. ถ้าโยมภาวนาเดินจงกรมหรือนั่งสมาธิได้สักระยะหนึ่งแล้ว (๑ - ๔ ชั่วโมง) ถ้าจิตโยมไม่อยู่กับพุทโธ โยมดู ชันท์ & ที่เกิดขึ้นหรือการส่งออกของจิต หลังจากนั้นโยม พิจารณาว่า ชันท์ & ไม่ใช่เรา และพิจารณาลงไตรลักษณ์ การพิจารณาดังกล่าวถูกหรือไม่

๒. พระสายวัดป่าเคยแนะนำโยมให้เอาจิตอยู่กับพุทโธ มากกว่าดูจิต ท่านว่าเหมือนเราะวังต้นเหตุมากกว่าดูจิต ซึ่งมีการส่งออกไปแล้ว โยมควรพยายามทำตามคำแนะนำของท่าน ๑๐๐ เปอร์เซนต์หรือไม่

กราบขอบพระคุณมากค่ะ

ตอบ : นี่คำถามแนะ ให้อำถามข้อที่ ๒. สายวัดป่าเคยแนะนำว่าอย่าไปดูจิต ท่านว่าเหมือนการะวังที่ต้นเหตุมากกว่าการดูจิต การส่งออก ส่งออก ให้อำนาจดูจิตๆ นั้นนะ มันส่งออกไปหมดแล้ว มันไม่มีสมาธิ มันไม่มีหลักใจ ถ้ามันมีหลักขึ้นมา มันจะเป็นจริงของมันขึ้นมา ถ้ามันมีหลักนะ

นี่คำถาม คำถามอารมณ์บท “ปฏิบัติมาหลายปี แล้วปฏิบัติมาหลายปีเอาจิตกดทับไว้ เอาพุทโธกดทับไว้ บางวันปวดศีรษะ มีอาการเกร็ง” เรากดทับไว้ด้วยความจริงใจของเรา เรา กดทับด้วยสติ เห็นไหม สติเป็นนามธรรม จิตเป็นนามธรรม พุทโธเป็นนามธรรม สาเหตุเป็นนามธรรม เรากดทับไว้ กดทับหัวใจไว้ ถ้ากดทับหัวใจไว้ถ้าด้วยสติด้วยปัญญาะ มันจะไม่มาปวดขมับ ไม่มาปวดศีรษะ ไม่มีอาการเกร็ง ถ้าอาการเกร็งมัน ต้องมีความไม่ถูกต้องแน่นอน

ถ้ามีความถูกต้องแล้ว การปฏิบัติไปแล้วมันจะปลอดโปร่งไปทั้งนั้น ถ้าปลอดโปร่งไปทั้งนั้น เราต้องตั้งให้ได้ตามความเป็นจริง เพราะเวลาปฏิบัติ เห็นไหม ปฏิบัติการค้นคว้าหาจิตใจของตน ถ้าการค้นคว้าหาจิตใจของตน เห็นไหม สิ่งที่เป็นนามธรรม สิ่งที่เป็นนามธรรม เวลาถ้ามีสติมีปัญญามันจะปลอดโปร่ง มันจะว่าง มันจะมีความสุข ตัวเบา

คนที่ทำสมาธิได้นะ เวลาเดินไปเดินมาเหมือนจะเหาะนะ แต่ไม่ถึงกับเหาะ เดินไปเหมือนลอยๆ คือทำไม่ติดดินว่า อย่างนั้นเลย ถ้าสมาธิดีๆ เดินไปเดินมา แหม! มันสุขดยอด แล้วติดดีมาก แล้วรำคาญมากถ้าใครมาคุยด้วย รำคาญมากใครมาทัก มาททาย อย่าทักงูนะ กูเดินเฉยๆ ถ้าจิตมันดีๆ แต่ถ้าจิตมันไม่ดี โห้โฮ! มันทุกข์มันยากมาก พูดถึงว่าถ้าจิตมันดีแล้วมันจะ

ไปปวด ไปเกร็งอะไรละ ถ้าไปปวดไปเกร็งต้องปรับตรงนี้น้อยหนึ่ง คือวางไว้สบายๆ ไม่ต้องไปกดทับอะไรทั้งสิ้น แต่สติพร้อมอยู่ตลอด แล้วพุทโธไปเรื่อยๆ พุทโธจนมันเป็นความจริง

ฉะนั้น เข้ามาคำถาม “ถ้าโยมภาวนาเดินจงกรม นั่งสมาธิในระยะหนึ่งแล้วถ้าจิตโยมไม่อยู่กับพุทโธ โยมดูชั้น ๕ ที่เกิดขึ้นจากการจิตสงบได้หรือไม่” ไม่สมควรทั้งสิ้น ถ้าเราใช้ปัญญา ใช้ปัญญาของเรา ถ้าเราใช้ปัญญา คือ ปัญญาอบรมสมาธิ การใช้ปัญญาใช้ปัญญาได้ทุกสถานที่ แต่มันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าสมาธิยังไม่เกิดขึ้น เพราะเขาบอกเขาพุทโธๆ ๔ - ๕ ชั่วโมงแล้วแต่มันไม่อยู่กับพุทโธ มันบอกชัดๆ อยู่แล้วสมาธิมันไม่มีพื้นฐาน สมาธิไม่มีพื้นฐาน

ถ้าสมาธิไม่มีพื้นฐาน ความคิดเป็นเรา ถ้าไม่มีสมาธิเป็นพื้นฐานนะ ความคิดเป็นเราคือกิเลสเป็นเรา ความเห็นเป็นเรา ความอยากได้ธรรมะเป็นเรา ความเป็นเราเป็นเราทั้งหมด ถ้าเราเป็นเราทั้งหมด เราพิจารณาไปก็ต้องได้ผลประโยชน์ทั้งหมด เพราะปฏิบัติเป็นเรา ปฏิบัติเพื่อเรา ทำเพื่อเรา เราต้องปฏิบัติได้ เราต้องทำได้ มันก็เลยกลายเป็นโกหกตั้งแต่ต้นจนจบ แต่ถ้าเป็นสมาธิ สมาธิฯ ถ้าเป็นสมาธิมันไม่ใช่เรา สมาธิเป็นสมาธิ เราเป็นเรา

ถ้าสมาธิเป็นสัมมาสมาธิ จิตเห็นอาการของจิต คือจิต เห็นกาย เวทนา จิต ธรรมตามความเป็นจริง นั่นคือเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง ถ้าจิตไม่เห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง “โยมขอดูชั้น ๕ โดยที่ไม่มีสมาธิ” ถ้ามีสมาธิถ้าเราทำพุทโธๆ เราพยายามทำสมาธิแต่ทำไม่ได้ ทำสมาธิไปแล้วมัน ตึงเครียด ทำสมาธิไปแล้วไม่มีความสุข ไม่มีความสุขเลย เราวาง เราวางพุทโธ แล้วมาใช้ปัญญาอบรมสมาธิ คือมาใช้ ปัญญาอบรมสมาธิ ก็เหมือนเราคิดธรรมดานี้ เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ผลของมัน เห็นไหม

เขาบอกว่า “โยมจะดูชั้น ๕ ที่เกิดขึ้นจากจิตส่งออก” จิตส่งออกมันก็เป็นความคิดเรา มันก็ส่งออกไปแล้ว “หลังจาก นั้นก็พิจารณาชั้น ๕ ว่าไม่ใช่เรา แล้วพิจารณาไตรลักษณ์” ไตรลักษณ์อะไร ลงไตรลักษณ์ด้วยความเข้าใจของตนเอง นักปฏิบัติหน้าโง่โดนกิเลสหลอก แล้วมันก็เชื่อ แต่ความจริงไม่ใช่ ความจริงไม่ใช่เพราะอะไร เพราะถ้าจิตมันส่งออกไม่มีสมาธิ แล้วพิจารณาให้ลงไตรลักษณ์ลงไหม ลงแน่นอน เพราะกุศโลบายให้มันเป็นไตรลักษณ์ก็เป็นไป กุศโลบายให้มันเป็นไตรลักษณ์ กุศโลบายให้เป็น ไตรลักษณ์เป็นแน่นอน เพราะมันรู้อยู่แล้ว นักปฏิบัติหน้าโง่

สร้างภาพ พยายามทำให้ทุกคนเป็นอย่างนั้น แล้วมันจะเป็น จริงไหม มันเป็นจริงโดยกิเลส หลอกไป

ถ้ามันเป็นจริงมันเป็นจริงเพราะอะไร ไตรลักษณ์ สิ่งที่สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง โลกนี้เป็นอนิจจังเป็นวิทยาศาสตร์ สิ่งที่เป็นวิทยาศาสตร์สิ่งที่มีอยู่แล้วมันไม่มีอะไรคงที่ มันเป็นอนิจจังๆ แต่ถ้าเป็นไตรลักษณ์ ไตรลักษณ์มันต้องมีเกิดขึ้นตั้งอยู่ แล้วดับไป อะไรเกิดขึ้น สติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริงเกิดขึ้น เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริงเกิดขึ้น

การเกิดขึ้นไม่มี ถ้าการเกิดขึ้นมี ตั้งอยู่ ดับไป การเกิดขึ้น การเกิดขึ้นแบบจิตเห็นอาการของจิต จิตเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง จิตจะเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง จิตมี กำลังใหม่ จิตสามารถเห็นได้ใหม่ จิตไม่มีความสามารถเห็น ความเกิดขึ้นอยู่ตรงไหน ถ้าความเกิดขึ้นก็ตัวตนใจ “เขาบอกสมาธิเป็นตัวตนนะ สมาธิเป็นตัวตน” ก็เป็นตัวตนนะสิ ก็กำลังจะทำลาย เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป ทำลายตัวตน ตัวตนที่เป็น ตัวกิเลส ตัวตนที่เป็นภवासวะ ตัวตนที่เป็นจุดกำเนิด แล้วตัวตนมันไม่มี มันมาจากไหน

นี่พูดถึงว่า “เขาจะพิจารณาของเขา” การพิจารณามันพิจารณาได้ทั้งนั้นแหละ แต่อย่างที่ว่า เวลาหลวงตาท่านไปหาหลวงปู่มันเงี้ยวด้วยความเคารพ ก็รู้แค่นี้ก็เงี้ยวแค่นี้ นี่ก็รู้แค่นี้ก็เงี้ยวเงี้ยว ว่าถ้าพิจารณาไปแล้วมันจะเป็นไตรลักษณ์ไหม มันเป็นไตรลักษณ์โดยความเข้าใจของผู้ที่มีวุฒิภาวะแค่นั้น แต่ถ้าเป็นหลวงปู่มันนะ หลวงตาบอกว่า “หัวแตกทุกทีเลย” เพราะเริ่มต้นมันมาจากที่ผิด เริ่มต้นมันมาจากกระบวนการที่ไม่ถูกต้อง มันจะไปถูกได้อย่างไร มันเป็นไปได้ **ไม่ได้ ต้นคด ปลายไม่มีทาง ตรง ต้นคด คดลงทะเลไปเลย ไม่มีทาง**

แต่ถ้ามันเป็นจริง ศีล สมาธิ ปัญญา ต้องมีสมาธิ ถ้าสมาธิตั้งมั่นให้พุทโธนี้ใจ เราจะบอก ว่าให้กลับไปพุทโธๆ จิตสงบแล้ว จิตสงบแล้วยังพิจารณาไม่ได้หรอก มันไม่เห็นตาม ความเป็นจริงหรอก เห็นด้วยความจอมปลอมทั้งนั้น

ถ้าจะเอาความจริงๆ คนที่มีวาสนา คนที่ไม่มีวาสนาต้องรำพึงขึ้น นึกขึ้นมา ถ้ารำพึงขึ้น นั่นคือวิธีการที่จะแก้ ถ้ารำพึง ขึ้นได้ คนที่กำลังจะรำพึงขึ้นได้ ถ้าคนไม่มีกำลังรำพึงอย่างไรก็ไม่ มี คนไม่เคยฝากธนาคราไว้แล้วบอกไปเบิก นั่งอยู่ที่นี่แล้ว บอกว่า เอาสมุดบัญชีคนละเล่มแล้วไป

เบิกธนาคาร ธนาคารมัน ไล่ออกหมดละ แต่ถ้าเราไปเบิกได้เพราะเงินของกู กูฝากไว้เอง แต่พวกเอ็งไปเบิกไม่ได้หรอก ไม่มีสิทธิ์เหมือนกัน ถ้ามันเหมือนกัน แต่ถ้าตัวเองก็คิดๆ ไป

กลับมาที่พุทโธ กลับมาที่พวกเราทำให้มันได้จริง เขาบอกว่า “เราจะพิจารณาขั้นที่ ๕ เป็นไตรลักษณ์ได้หรือไม่คะ” พิจารณาได้ ทำอะไรก็ได้ ทำอะไรก็ได้ แต่มันไม่เป็นความจริง ถ้าเป็นความจริงต้องพุทโธ พุทโธจนจิตสงบก่อน แล้วถ้ามันจะใช้ปัญญาก็เป็นปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาอบรมสมาธิคือขั้นของอนิจจัง ไม่ใช่ว่าขั้นของอนัตตา ถ้าอนิจจังมันเป็นจริงมันเป็นจริง ถ้ามันเป็นจริง นี่พูดถึงข้อที่ ๑.

“ข้อที่ ๒. โยมสายวัดป่าเขาบอกว่าให้พิจารณาอย่าไปดูจิต” แสดงว่าเคยดูจิตมาแล้วชอบดูจิต ถ้าดูจิตมาจนเป็น นิสัยแล้ว มันก็เป็นอย่างนี้ ถ้าเป็นดูจิตไปดูนิสัยมาคือว่า นักปฏิบัติหน้าโง่ ให้กิเลสหลอกมาจนเคย แล้วกิเลสมันหลอกมาจนเคย ยังไปบูชากิเลส ว่ากิเลสเป็นศาสดา แล้วเชื่อฟังกิเลส แล้วให้กิเลสมันชักนำไป เนียนนักปฏิบัติหน้าโง่

ถ้านักปฏิบัติโดยลูกศิษย์ตถาคต เคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ พุทธา- นุสติ มีสติระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตลอดเวลา เอาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นที่พึ่ง เอาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าครอบงำกิเลสของเรา แล้วเราพยายามประพฤติปฏิบัติถึงท่าน ระลึกถึงท่านด้วยคำบริกรรม จิตสงบแล้ว พุทฺธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน จิตของเราเป็นพุทฺธะเสียเอง พุทฺธะที่ใสสว่าง พุทฺธะที่มีกำลัง พุทฺธะที่มีกำลังพยายามน้อมไปเห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง นั่นคือเริ่มต้นอริยสัจ

การเริ่มต้นสู่อริยสัจ เริ่มต้นเห็นตามความเป็นจริง นั่นคือการเกิดขึ้น การเกิดขึ้นของการภาคปฏิบัติถึงจะเป็นไตรลักษณ์ เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป ในการประพฤติปฏิบัติในปัจจุบันนี้ไม่มีการเกิดขึ้น ไม่มีการเห็นความเป็นจริงในใจ ของตน แล้วไม่แล้วไม่อีก ไม่จนฟังแล้วจะอาเจียน ให้อพวก นักปฏิบัติหน้าโง่ เอวัง